

# Popis předmětu

|                          |                        |                  |                  |
|--------------------------|------------------------|------------------|------------------|
| <b>Zkratka předmětu:</b> | KČJ/9SČC2              | <b>Strana:</b>   | 1 / 4            |
| <b>Název předmětu:</b>   | Současný český jazyk 4 |                  |                  |
| <b>Akademický rok:</b>   | 2023/2024              | <b>Tisknuto:</b> | 28.05.2024 03:03 |

|                                          |                                                 |          |          |                              |               |
|------------------------------------------|-------------------------------------------------|----------|----------|------------------------------|---------------|
| <b>Pracoviště / Zkratka</b>              | KČJ / 9SČC2                                     |          |          | <b>Akademický rok</b>        | 2023/2024     |
| <b>Název</b>                             | Současný český jazyk 4                          |          |          | <b>Způsob zakončení</b>      | Zápočet       |
| <b>Akreditováno/Kredity</b>              | Ne, 1 Kred.                                     |          |          | <b>Forma zakončení</b>       | Kombinovaná   |
| <b>Rozsah hodin</b>                      | Přednáška 4 [HOD/SEM] Seminář 4 [HOD/SEM]       |          |          | <b>Zápočet před zkouškou</b> | NE            |
| <b>Obs/max</b>                           | Statut A                                        | Statut B | Statut C | <b>Počítán do průměru</b>    | NE            |
| <b>Letní semestr</b>                     | 0 / -                                           | 0 / -    | 0 / -    | <b>Min. (B+C) studentů</b>   | 10            |
| <b>Zimní semestr</b>                     | 8 / -                                           | 0 / -    | 0 / -    | <b>Opakovaný zápis</b>       | NE            |
| <b>Rozvrh</b>                            | Ano                                             |          |          | <b>Vyučovaný semestr</b>     | Zimní semestr |
| <b>Vyučovací jazyk</b>                   | Čeština                                         |          |          | <b>Počet dnů praxe</b>       | 0             |
| <b>Volně zapisovatelný předmět</b>       | Ano                                             |          |          |                              |               |
| <b>Hodnotící stupnice</b>                | S N                                             |          |          |                              |               |
| <b>Počet hodin kontaktní</b>             |                                                 |          |          |                              |               |
| <b>Automat. uzn. záp. před zk.</b>       | Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic. |          |          |                              |               |
| <b>Periodicita</b>                       | K                                               |          |          |                              |               |
| <b>Nahrazovaný předmět</b>               | Žádný                                           |          |          |                              |               |
| <b>Vyloučené předměty</b>                | Nejsou definovány                               |          |          |                              |               |
| <b>Podmiňující předměty</b>              | Nejsou definovány                               |          |          |                              |               |
| <b>Předměty informativně doporučené</b>  | Nejsou definovány                               |          |          |                              |               |
| <b>Předměty, které předmět podmiňuje</b> | Nejsou definovány                               |          |          |                              |               |

## Cíle předmětu (anotace):

Cílem předmětu je uvést studenty do problematiky syntaxe a stylistiky českého jazyka. Z hlediska roviny syntaktické je cílem disciplíny uvést studenty do problematiky syntagmatických vztahů na úrovni slov a vět, objasnit problematiku dvouvrcholové a jednovrcholové teorie věty, naučit je chápat rozdíl mezi syntaktickými vztahy na rovině formální a sémantickými vztahy na rovině významové, vést je k poznání formálních prostředků vyjádření těchto vztahů. Cílem je dále ukázat základní rozdíly v syntaktickém popisu jazyka z pohledu závislostní syntaxe (větné členy) a z pohledu sémantické syntaxe (větné struktury). Z hlediska roviny stylistické je cílem předmětu seznámit studenty s podstatou jazykového stylu jako integračního principu výstavby komunikátu.

## Požadavky na studenta

Zpracování seminární práce analytického charakteru. Úspěšné napsání tří zápočtových testů.

## Obsah

Přednášky:

1. Úvodní výklady, náplň disciplíny, literatura oboru, skladba jako nauka o větných celcích.
2. Věta - výpověď, chápání pojmů v moderní syntaxi - věta podle postoje mluvčího.
3. Syntaktické vztahy, způsoby a prostředky jejich vyjadřování, (predikace, determinace, koordinace, apozice).
4. Odchylky od pravidelnosti větné stavby (motivované a nemotivované).
5. Základní větné členy a jejich vyjadřování.
6. Rozvíjející větné členy, atribut, atribut verbální, objekt, adverbiale.
7. Klasifikace větných struktur. Struktury podmětové a bezpodmět.
8. Typy větných struktur podle valence a intence.
9. Problematika výkladu souvětných struktur.
10. Slohotvorní činitelé objektivní a subjektivní, stylová oblast, stylová vrstva, stylový typ.

11. Soustava funkčních stylů a kritéria jejich klasifikace, slohové postupy a útvary.
12. Charakteristika jednotlivých normovaných funkčních stylů.
13. Textová syntax. Text a komunikace. Výpověď jako elementární textová jednotka. Komunikační akt, komunikační záměr.

## Studijní opory

### Garanti a vyučující

- **Garanti:** PhDr. Zdeněk Suda, CSc. (100%)
- **Přednášející:** PhDr. Zdeněk Suda, CSc. (50%), PhDr. Jana Vaňková (100%)
- **Vede seminář:** PhDr. Zdeněk Suda, CSc. (100%), PhDr. Jana Vaňková (100%)

### Literatura

- **Základní:** Šmilauer, Vladimír. *Novočeská skladba*. Praha : Mikuta, 1947.
- **Základní:** Grepl, Miroslav; Karlík, Petr. *Skladba češtiny*. Olomouc : Votobia, 1998. ISBN 80-7198-281-4.
- **Základní:** Bauer, Jaroslav; Grepl, Miroslav. *Skladba spisovné češtiny*. Vyd. 1. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1972.
- **Základní:** Grepl, Miroslav; Karlík, Petr. *Skladba spisovné češtiny : Vysokošk. učebnice pro stud. filozof. fakult.* 1. vyd. Praha : SPN, 1986.
- **Základní:** Vaňková, Jana; Vejvodová, Jana. *Soubor úkolů k syntaktické analýze textů. I.* Plzeň : Západočeská univerzita, 2004. ISBN 80-7043-325-6.
- **Základní:** Čechová, Marie. *Současná česká stylistika*. Praha : ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-86642-00-3.
- **Základní:** Čechová, Marie; Krčmová, Marie; Minářová, Eva. *Současná stylistika*. Vyd. 1. Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4.
- **Základní:** Čechová, Marie. *Stylistika současné češtiny*. Vyd. 1. Praha : ISV nakladatelství, 1997. ISBN 80-85866-21-8.
- **Základní:** Daneš, František; Hlavsa, Zdeněk. *Větné vzorce v češtině*. Praha : Academia, 1981.
- **Doporučená:** Štícha, František. *Akademická gramatika spisovné češtiny*. 2013. ISBN 978-80-200-2205-9.
- **Doporučená:** Čechová, M. a kol. *Čeština - řeč a jazyk*. Praha, 1996.
- **Doporučená:** Bachmannová, Jarmila; Karlík, Petr; Nekula, Marek; Pleskalová, Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-484-X.
- **Doporučená:** Grepl, Miroslav. *Jak dál v syntaxi*. Vyd. 1. Brno : Host, 2011. ISBN 978-80-7294-511-5.
- **Doporučená:** Štícha, František. *Kapitoly z české gramatiky*. Vyd. 1. Praha : Academia, 2011. ISBN 978-80-200-1845-8.
- **Doporučená:** Daneš, František. *Mluvnice češtiny : Vysokošk. učebnice pro stud. filozof. a pedagog. fakult. Díl 3., Skladba*. Praha : Academia, 1987.
- **Doporučená:** Grepl, Miroslav; Karlík, Petr; Nekula, Marek; Rusínová, Zdenka. *Příruční mluvnice češtiny*. Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. ISBN 978-80-7106-980-5.
- **Doporučená:** Mistřík, Jozef. *Štylistika*. Prvé vydanie. 1985.
- **Doporučená:** Šmilauer, Vladimír. *Učebnice větného rozboru*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1977.
- **Doporučená:** Daneš, F. *Věta a text*. Praha, 1985.
- **Doporučená:** Hausenblas, Karel. *Výstavba jazykových projevů a styl*. Praha, 1971.
- **Doporučená:** Kopečný, František. *Základy české skladby*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1958.
- **Doporučená:** Jedlička, Alois. *Základy české stylistiky*. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1970.

### Časová náročnost

#### Všechny formy studia

| Aktivita                                                            | Časová náročnost aktivity [h] |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------|
| Kontaktní výuka                                                     | 36                            |
| Vypracování seminární práce v bakalářském studijním programu [5-40] | 30                            |
| Příprava na souhrnný test [6-30]                                    | 10                            |

Příprava na zkoušku [10-60]

50

Celkem:

126

**Hodnotící metody****Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:**

Demonstrace dovedností (praktická činnost),

Kombinovaná zkouška,

Test,

Seminární práce,

tři průběžné testy v průběhu semestru, hodnocení formativní. Zkouška kombinovaná: jeden závěrečný písemný test, hodnocení sumativní, ústní část zkoušky, výklad jednotlivých témat v širších souvislostech

**Obecné způsobilosti - obecné způsobilosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:**

Ústní zkouška,

**Předpoklady****Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:**

charakterizovat základní stavbu věty

vymezit základní rozdíl mezi větou a souvětím

vysvětlit principy syntaktického pravopisu

**Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:**

aplikovat zásady syntaktického pravopisu

provést syntaktický rozbor pravidelných typů vět a souvětí

**Vyučovací metody****Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:**

Přednáška s demonstrací,

Řešení problémů,

Přednáška s aktivizací studentů,

**Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:**

Přednáška s demonstrací,

**Výsledky učení****Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:**

charakterizovat větné členy

interpretovat větu z hlediska formálního i sémantického

určit syntaktické a sémantické vztahy a prostředky jejich vyjadřování

vymezit základní rozdíly mezi pojmy věta a výpověď

vysvětlit základní otázky sémanticky orientované syntaxe (gramatický větný vzorec, sémantický větný vzorec)

**Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:**

analyzovat souvislý text z hlediska stavby souvětí celků, z hlediska větněčlenské platnosti jednotlivých výrazů

zapsat větnými vzorci základové větné struktury jednotlivých výpovědí

**Obecné způsobilosti - po absolvování předmětu je student schopen:**

bc. studium: samostatně a odpovědně se na základě rámcového zadání rozhodují v souvislostech jen částečně známých,

**Předmět je zařazen do studijních programů:**

| Studijní program                    | Typ stud.   | Forma stud. | Obor                                       | Etapa | V.st. | pl. | Rok  | Blok             | Statut | D.roč. | D.sem. |
|-------------------------------------|-------------|-------------|--------------------------------------------|-------|-------|-----|------|------------------|--------|--------|--------|
| Studium v oblasti pedagogických věd | Celoživotní | Kombinovaná | Rozšiřující studium ČJ - Učitelství pro SŠ | 1     | 2     |     | 2023 | Povinné předměty | A      | 2      | ZS     |
| Studium v oblasti pedagogických věd | Celoživotní | Kombinovaná | Rozšiřující studium ČJ - Učitelství pro ZŠ | 1     | 2     |     | 2023 | Povinné předměty | A      | 2      | ZS     |